

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1999-2000

1 december 1999

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET TWEEDE AANPASSING ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1999

VERZOEKSCHRIFT GRONDWET VOOR EEN VLAAMSE STAAT

JAARVERSLAG 1998-1999 VAN HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT

Inhoud

Nr. 13

Woensdag 1 december 1999
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 – 19 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4 Algemene bespreking	1
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke en minister Dirk Van Mechelen	
Verzoekschrift van de heer Hugo Portier c.s. betreffende een grondwet voor een Vlaamse staat – 101 (1999-2000) – Nr. 1 Verslag	2
Spreker : mevrouw Mieke Van Hecke	
Jaarverslag 1998-1999 van het Kinderrechtencommissariaat – 42 (1999-2000) – Nr. 1 Bespreking	2
Sprekers : mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Chokri Mahassine, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen	
Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 – 19 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4 Artikelsgewijze bespreking	15
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke en de heer Jos Stassen	
Regeling van de werkzaamheden	20
Bijlage Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (Tabel)	21

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Karim Van Overmeire : gezondheidsredenen ;

Karel De Gucht, Didier Ramoudt, Luc Van den Brande, Paul Wille : buitenslands ;

Wilfried Aers, Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

– 19 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Platteau, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, in de commissie voor Cultuur is bij de besprekingen van de begroting 2000 het probleem aangekaart van de tekorten in de sector Volksontwikkeling die pas bekend zijn geraakt bij de afsluiting van de inzendingen van de verslagen van de ver-

enigingen met betrekking tot de werkingsjaren 1998 en 1999.

Wat 1999 betreft, had de minister beloofd om het probleem op te lossen via een interne verschuiving van de middelen. Ik ben zelf een amendement aan het voorbereiden omdat dit er vanuit het kabinet niet lijkt te komen.

Wat 1998 betreft, dienen we zelf een amendement in voor bijkomende middelen ten belope van 25 miljoen frank. Ik heb dit op technisch-juridisch vlak nagekeken, en daaruit blijkt dat kredieten voor voorgaande jaren nog zouden kunnen worden aangesproken indien niet-vastgelegde verbintenissen zouden opduiken. Ik neem aan dat dit amendement deze namiddag ter stemming zal worden voorgelegd.

Het andere amendement wordt op dit ogenblik voorbereid en de redactie ervan zal binnen enkele minuten voltooid zijn.

De voorzitter : Men kan amendementen indienen tijdens de volledige duur van de artikelsgewijze bespreking.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik heb contact laten opnemen met het kabinet van minister Anciaux en men heeft mij daar inderdaad bevestigd dat daarover in de commissie een akkoord is gegeven.

We hebben samen met het kabinet van de minister-president onderzocht of we dit niet met een interne herschikking mogelijk kunnen maken, maar het blijkt te gaan om een verschuiving van kredieten over de programma's waardoor een en ander inderdaad via een amendement in het kader van deze bespreking moet gebeuren.

Het kabinet van minister Anciaux heeft me laten weten dat op dit ogenblik de fax met het betreffende amendement in het Vlaams Parlement aan het binnenlopen is. Dit amendement zal dan ook binnen enkele minuten namens de Vlaamse regering worden ingediend, met daaraan gekoppeld haar excuses voor deze vrij ongebruikelijke procedure.

De voorzitter : Ik stel dat we in afwachting de vergadering gedurende tien minuten schorsen.

- *De vergadering wordt geschorst om 10.09 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 10.15 uur.*

Voorzitter

Dames en heren, ik stel voor de artikelsgewijze bespreking uit te stellen tot het amendement van de Vlaamse regering beschikbaar is.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

VERZOEKSCHRIFT van de heer Hugo Portier c.s. betreffende een grondwet voor een Vlaamse staat

– 101 (1999-2000) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken over het verzoekschrift van de heer Hugo Portier c.s. betreffende een grondwet voor een Vlaamse staat.

De heren Caluwé en Peeters, verslaggevers, hebben me gevraagd te verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Ik deel u de conclusies van de commissie mee. Ik citeer : 'De ondeelbaarheid van het verzoekschrift brengt de ongegrondheid met zich mee. Het kan als dusdanig niet worden goedgekeurd zoals bepaald in artikel 8 van het decreet van 14 juli 1998. Uit de hoorzitting bleek dat binnen de verschillende punten van het verzoekschrift toch een volgorde van prioriteiten wordt weergegeven.

De commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken besliste binnen het geldende grondwettelijke en wettelijke kader een voorstel van bijzonder decreet uit te werken waarin de grondbeginselen worden opgenomen die in Vlaanderen kunnen/zullen gelden. Daartoe dient een inventaris van de bestaande bijzondere decreten te worden opgesteld.

Inzake de constitutionele autonomie zal worden onderzocht hoe deze eventueel verder kan worden ingevuld.

De wijze van garanderen van grondrechten zal worden uitgewerkt. Over de uitoefening van de bevoegdheden die door de Grondwet ter uitvoering aan het decreet worden overgelaten, zullen tevens bepalingen worden uitgewerkt.

Voor de voorbereiding van deze teksten zal de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken een beroep doen op externe deskundigen.

Deze conclusies en het verslag van de hoorzitting over het verzoekschrift zullen aan de plenaire vergadering worden meegedeeld.'

Dit laatste is bij deze gebeurd.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, de commissie heeft een goede beslissing genomen door enerzijds binnen haar bevoegdheid te blijven, want het verzoekschrift en de inhoud ervan overschreden de bevoegdheden van het Vlaams Parlement. Anderzijds heeft de commissie ook rekening gehouden met de verzuchtingen van de vele ondertekenaars. We zijn het bijgevolg eens met de oplossing die door de commissie werd voorgesteld.

De voorzitter : De plenaire vergadering neemt akte van het commissieverslag.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

JAARVERSLAG 1998-1999 van het Kinderrechtencommissariaat

– 42 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het jaarverslag 1998-1999 van het Kinderrechtencommissariaat.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, vooreerst wens ik de kinderrechtencommissaris en haar medewerkers te feliciteren met dit jaarverslag. Het is een

Dillen

grondig document dat zeer goed werd uitgewerkt en dat een aantal positieve ideeën en suggesties bevat, als we het bekijken vanuit de louter decreetale opdracht en omschrijving van haar bevoegdheden. Helaas is het niet volledig voor wat de bescherming van het kind in zijn totaliteit betreft. Ik kom hier later op terug.

Het Kinderrechtencommissariaat heeft duidelijk niet stilgezeten. Het overzicht van de prestaties en initiatieven voor de korte periode waarin het commissariaat actief is, wil ik gerust indrukwekkend noemen.

De opmerkingen die ik dadelijk zal formuleren vormen een poging om opbouwende kritiek te leveren. Ik hoop dat u ze niet zult ervaren als kritiek in negatieve zin, maar wel als suggesties voor de verdere uitbouw en werking van het Kinderrechtencommissariaat.

Ik zal straks ook een aantal zaken aanhalen die misschien de strikte opdracht van het commissariaat overschrijden, maar die toch noodzakelijk zijn in een echt debat over kinderrechten.

Het is misschien nuttig om in de toekomst meer gedetailleerd in te gaan op dit belangrijke document. Ik begrijp dat dit tijdens deze plenaire vergadering onmogelijk is gezien het korte tijdsbestek, maar een grondige bespreking in de commissie, uiteraard in aanwezigheid van de kinderrechtencommissaris, is wellicht aangewezen. Ik ben ervan overtuigd dat dit kan leiden tot een interessante en boeiende gedachtewisseling.

Ik wil beginnen met één punt van kritiek. Mijnheer de voorzitter, vorige week merkte u tijdens het vragenuurtje, naar aanleiding van een actuele vraag aan minister Vogels, terecht op dat het Kinderrechtencommissariaat op een onafhankelijke wijze moet kunnen functioneren. Dit is een belangrijk principe waardoor een goede en doeltreffende werking van het Kinderrechtencommissariaat mogelijk wordt.

Het principe moet echter in twee richtingen gelden. Ik betreur dan ook dat de opstelling in de inleiding van dit verslag niet volledig neutraal en onafhankelijk is. Ik betreur ook dat in dit verslag – op subtiele wijze weliswaar, maar voor een goede verstaander wel duidelijk – een andere benadering geldt als er opmerkingen worden gegeven op voorstellen van mijn fractie dan wel op voorstellen van andere fracties. Ik hoop dan ook volgend jaar een

honderd percent objectief verslag te lezen, en niet een dat voor 99 percent objectief is en enkele stecken laat vallen op het vlak van de volledige onafhankelijkheid.

In de marge hiervan merk ik ook op dat in het overzicht van de representaties tijdens het opstartjaar de kinderrechtencommissaris een aantal politieke partijen heeft bezocht, ik neem aan op uitnodiging. Ik verwijs bijvoorbeeld naar Agalev, de Volksunie en de CVP. Op zich heb ik daar geen problemen mee. Ik ga er wel van uit dat het Kinderrechtencommissariaat dit representatiewerk wil verrichten voor alle politieke partijen die in dit Vlaams Parlement zetelen.

Inhoudelijk loopt er duidelijk een rode draad door dit verslag. Zonder dat dit in zoveel woorden wordt gezegd, wordt de betreurenswaardige vaststelling gemaakt – althans in de visie van steeds meer Vlamingen – dat Vlaanderen op het vlak van de bescherming van de rechten van het kind nog steeds te weinig bevoegdheden heeft. Ik weet niet hoe de kinderrechtencommissaris hierover denkt, maar dit is een ernstige hypotheek op de belangen en rechten van de kinderen.

Als we het verslag inhoudelijk per thematiek van aanmeldingen nauwkeurig bekijken, stellen we vast dat veel thema's die het meest in verband worden gebracht met kinderrechten, betrekking hebben op domeinen die helaas nog steeds tot de federale bevoegdheid behoren. De kinderrechtencommissaris kan een schending van de kinderrechten op die gebieden wel aanklagen en aankaarten, maar beschikt niet over de mogelijkheid daadwerkelijk iets te laten veranderen. Ze heeft een klankbord in het Vlaams Parlement en in de Vlaamse regering, maar de federale overheden kunnen opmerkingen en kritiek eenvoudig naast zich neerleggen.

Helaas kennen we op het federale niveau nog steeds geen instituut als dit. Het Vlaams Kinderrechtencommissariaat is de enige overheidsinstantie met een duidelijk omschreven opdracht inzake kinderrechten. Terecht wordt opgemerkt dat het Vlaams Parlement heeft gewild dat het Kinderrechtencommissariaat zijn taken uitvoert in dialoog met organisaties die actief zijn inzake individuele en collectieve dienstverlening aan of belangenbehartiging van het kind. Ik stel me dan ook de vraag of het wel eenvoudig is om de taak van katalysator waar te nemen die overleg en samenwerking met en tussen alle relevante organisaties en instanties mogelijk maakt. Veel van die organisaties en instanties zijn immers nog steeds federaal geregeld,

Dillen

en veel bevoegdheden zijn nog steeds federale materies.

De kinderrechtencommissaris doet in een afzonderlijk hoofdstuk van haar verslag een aantal boeiende suggesties. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het spreekrecht van minderjarigen in procedures die hen aanbelangen. Ik denk dat het Vlaams Parlement deze suggesties terzake volledig kan onderschrijven. Maar wat haalt het uit te zeggen dat de Kinderrechtencommissaris gelijk heeft, als ze haar gelijk hier bij ons niet kan krijgen, uiteraard niet uit onwil, maar uit machteloosheid. Ook dit dossier is weer een duidelijk voorbeeld dat Vlaanderen moet blijven ijveren voor meer bevoegdheden.

Uit het verslag blijkt dat in het eerste werkjaar bijzonder veel aandacht naar de bekendmakingsopdracht ging. Uiteraard, zou ik zeggen. Ik heb met veel interesse verschillende initiatieven gevolgd en bekeken. Vele zijn niet alleen boeiend, maar ook op een aangename, mooie en kleurrijke manier vertaald. Ik denk aan de twee bekendmakingsfolders, aan de campagneposter, enzovoort. Ook de spotjes op televisie waren duidelijk en goed. Toch blijft het noodzakelijk het bestaan van het Kinderrechtencommissariaat onder de aandacht te houden, anders dreigt het te verzwakken. Men mag de goede samenwerking met het onderwijs niet vergeten, want enkel op die manier worden alle of bijna alle kinderen bereikt.

Ik wil even de vergelijking maken met de actie Kom op tegen Kanker. Die speelt zeer handig in op het onderwijs en de scholen, maakt hen tot betrokken partij en zet hen aan tot actie. Dat heeft een positieve invloed op kinderen, uit dit voorbeeld kan men een en ander leren. Ik wil onmiddellijk opmerken dat de vergelijking niet volledig opgaat. Op het vlak van kinderrechten is het onderwijs rechtstreeks betrokken partner bij de bescherming van de rechten van het kind, inzake inspraak bijvoorbeeld. Samenwerking blijft een prima kans voor de bekendmaking bij kinderen en voor blijvende sensibilisering. Dit aspect komt wel aan bod in het verslag, maar ik wil het nog eens extra benadrukken.

Als we de aanmeldingen inhoudelijk bekijken – een hoog aantal trouwens voor een eerste werkingsjaar – blijkt onmiddellijk de grote behoefte aan informatie, hulp en tussenkomst in hangende zaken. Het gaat dan hoofdzakelijk om echtscheidingsprocedures en om kinderen die in contact komen met bijzondere jeugdzorg. Ook al vallen

deze klachten niet onder de bevoegdheid van de kinderrechtencommissaris en zijn ze dus onontvankelijk, we moeten er even bij stilstaan. Ze wijzen op een bestaand probleem waar de belangen van het kind op het spel kunnen staan.

Het is niet altijd evident om uit te maken of een klacht werkelijk slaat op de schending van de kinderrechten of het gevolg is van een conflictsituatie. Het is niet omdat jongeren en kinderen soms misbruik maken van hun rechten of ten onrechte iets opeisen, dat we de geformuleerde klacht mogen negeren. Het illustreert duidelijk dat er nog steeds heel wat schort aan de werking van het gerecht.

Ik wil suggereren deze resultaten op permanente basis als informatie mee te delen aan de minister van Justitie en de federale commissie voor Justitie. Zij kunnen in de praktijk iets veranderen en een betere bescherming van de kinderrechten waarborgen. De advocatuur en de permanentie bij de jeugdrechtsbanken kunnen eveneens een rol spelen. Misschien is het ook zinvol de gegevens aan deze instanties door te spelen, en misschien kan zo een positief gevolg worden gegeven aan de binnengekomen niet-ontvankelijke klachten.

Uit de mooie grafieken in het verslag blijkt dat de grootste groep van kinderen die zich op eigen initiatief tot het Kinderrechtencommissariaat richten, lagere schoolkinderen zijn van 7 tot 12 jaar. Tieners en jonge volwassenen worden nochtans verondersteld mondiger te zijn en beter hun rechten te kennen. Misschien moet men dit fenomeen nader onderzoeken. Eveneens merkwaardig is dat de kinderen die het extra moeilijk hebben, afwezig zijn in het verslag. Ik denk aan de mindervalide kinderen. Ook daar is het belangrijk om aan die groep duidelijk de werking van het commissariaat kenbaar te maken en extra initiatieven te nemen.

Ik heb ook een aantal algemene opmerkingen. Het gedetailleerde overzicht van het Kinderrechtencommissariaat bewijst de noodzaak. Ik wil hierover geen misverstanden laten bestaan. Toch blijft waakzaamheid geboden, want kinderrechten zijn geen synoniem om steeds in alle omstandigheden hun wil te laten primeren. Hiermee zijn kinderen niet gebaat, integendeel.

Bij het lezen van dit verslag stel ik vast dat bij het hoofdstuk over de visie en missie een en ander overdreven wordt geformuleerd. Ik ben de eerste om te bevestigen dat in een aantal situaties de rechten van de kinderen worden gefnuikt. Maar dit mag ook niet als algemene regel worden gesteld.

Dillen

Het Kinderrechtencommissariaat blijkt daar in de visie en missie wel van uit te gaan.

Het is de omgekeerde wereld te poneren dat 'de groei naar volwassenheid wordt bepaald en gestructureerd door de ouderen' om hieruit te besluiten dat 'derhalve kinderen en jongeren vaak worden geweerd uit het ruimere sociale, economische en politieke leven'. Verderop staat er dat 'dit een aantal negatieve gevolgen heeft voor hun status'. Verder lees ik dat 'zelfs in de school en het gezin, terreinen bij uitstek van sterke kindbetrokkenheid, kinderen en jongeren doorgaans weinig kunnen participeren in belangrijke beslissingen. Tot de leeftijd van 18 jaar worden kinderen veelal als onmondig, onverantwoordelijk en incompetent beschouwd'. Ik geef toe dat hier een kern van waarheid in zit. Ik wil dit niet ontkennen of tegenspreken. De stellingname is echter overdreven.

De rechten van kinderen beschermen zonder tegelijkertijd aandacht te besteden aan de plichten, is een verkeerd uitgangspunt. Dit geeft aan vele gezinnen in Vlaanderen een verkeerd signaal. Het juiste signaal ontbreekt in dit verslag.

Het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind, waarin een aantal duidelijke rechten staan ingeschreven die moeten worden eerbiedigd, is een bijzonder nuttig instrument. Het is geen bedreiging voor de volwassenen, wel integendeel. Maar het verdrag vereist tegelijkertijd dat de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders worden geëerbiedigd. Het is een hele opdracht de beleving van kinderen ernstig te nemen en op de juiste waarde te schatten. De rechten van het kind zijn het resultaat van een veranderd denken over kinderen. Kinderen hebben rechten. Tegelijkertijd is het evenwel belangrijk voor een evenwichtige ontplooiing, voor een evenwichtige ontwikkeling, ook te wijzen op de plichten. Ik betreur dat in dit verslag aan dit aspect weinig of geen aandacht wordt besteed.

Door het radicaal ombuigen van de benadering van kinderen waarbij de rechten vaak worden overgeaccentueerd, zitten veel ouders dikwijls met de handen in het haar. Dit geldt ook in het onderwijs. Wanneer ik spreek met onderwijzers en leraren, is het een niet zelden gehoorde klacht dat vele kinderen er vandaag van uitgaan dat ze alleen rechten hebben. Wanneer ouders, leraren en opvoeders kinderen op hun plichten durven wijzen, staan ze vaak met de rug tegen de muur. Uiteraard moet dit steeds gebeuren op een menswaardige

manier, met respect voor het kind en niet op een dictatoriale wijze of vanuit een machtspositie. Wanneer de ouders er dan ook nog in slagen om de leraren op te zetten tegen de kinderen of omgekeerd en zo de positie van de leerkrachten ondermijnen, gaat elke vorm van gezag verloren.

Bij vele gezinnen en leraren leeft de vraag om de kinderen te wijzen op hun plichten. Dit moet gepaard gaan met het verdedigen en beklemtonen van de rechten van het kind. En ik heb het hier nu niet over een aantal concrete dossiers die we in dit verslag terugvinden, zoals de kindermishandeling. Daarover gaat het niet. Dit staat er volledig los van. Het beleid negeert die vaststelling.

Een inclusief en volledig kinderbeleid dat aandacht besteedt aan de rechten, de belangen en de noden van kinderen en jongeren, moet consequent zijn. Dat beleid moet ook aandacht besteden aan de plichten, en daarbij uitgaan van de opdracht en de visie van het Kinderrechtencommissariaat. Maar ook hierin mag men niet overdrijven. Kinderen hebben nood aan leiding, gezag en duidelijkheid. Dit moet uiteraard samengaan met respect en begrip. Men moet steeds opnieuw zoeken naar een juist evenwicht, in het belang van het kind. Dat is niet gemakkelijk in de praktijk te brengen en de resultaten moeten voortdurend worden geëvalueerd en bijgewerkt. Rechten en plichten vullen elkaar evenwel aan. Rechten inroepen, zonder oog te hebben voor plichten, is onaanvaardbaar.

Ik wil hier ook meer aandacht voor het gezin vragen. Uit het verslag blijkt duidelijk dat een groot deel van de klachten te maken hebben met het gezin : 45 percent heeft betrekking op echtscheiding, 13 percent op seksueel misbruik, enzovoort. Vragen in verband met de gezinssituatie zijn goed voor meer dan 70 percent van het totaal. Het is logisch dat kinderrechten sneller in het gedrang komen in gezinsverband, want het gezinsleven maakt rechtstreeks deel uit van de persoonlijke levenssfeer van elk kind. Dit is een belangrijke vaststelling in het verslag, maar mag geen vrijblijvende vaststelling blijven. Het beleid moet hier oog voor hebben. Een belangrijke krachtlijn van een kindvriendelijk beleid moet erin bestaan de essentiële rol van het gezin te benadrukken en te beschermen. De ondertekenaars van de conventie gaan ervan uit dat 'het gezin het basiselement is van de maatschappij en het natuurlijke milieu voor de ontwikkeling en het welzijn van al zijn leden, en in het bijzonder van de kinderen, en dat het als zodanig de bescherming en de bijstand moet ontvangen die het nodig heeft om ten volle zijn rol in de gemeenschap te kunnen spelen.'

Dillen

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Het uiteenvallen van het familiale weefsel leidt er vaak toe dat het kind in probleemsituaties terecht komt of naar de rand van de samenleving wordt gedrongen. Het is dan ook een belangrijke beleidsopdracht om 'de rol van de familie, die een oord moet zijn van wederzijds begrip en luisterbereidheid, van wederzijdse steun en solidariteit, van openheid en genegenheid, en haar capaciteit om zorg te dragen voor de kinderen te versterken. Het is de plicht van een gezinsvriendelijk beleid de opvoeding tot een familiaal leven te bevorderen.'

In de conventie worden de ouders genoemd als de beste behoeders van de rechten van het kind. Het gezin is de beste plaats en omgeving voor het kind om zich als een sociaal wezen te ontwikkelen. Het is de enige samenlevingsvorm waar men met verschillende generaties en geslachten harmonisch samenleeft en zorg draagt voor elkaar en voor het geheel. Voor de maatschappij betekent het gezin wat het vast kapitaal betekent voor de onderneming. Het staat borg voor investeringen op lange termijn en waarborgt de nodige stabiliteit. Een dergelijk gezinsbeleid is dan ook geen overbodige luxe. Helaas : zo een gezinsbeleid ontbreekt in Vlaanderen. Het is de hoogste tijd dat Vlaanderen en de Vlaamse regering daar werk van maken.

Ten slotte betreur ik de absolute inconsequentie van sommige fanatieke verdedigers van kinderrechten. Als men het heeft over kinderrechten, komt het respect voor het ongebooren leven nooit aan de orde. Ook deze kinderen – deze menselijke wezens – hebben recht op bescherming, en verdienen aandacht. We mogen niet uit het oog verliezen dat in de inleiding van de Conventie van de Rechten van het Kind die in 1959 door de Algemene Vergadering van de VN is aangenomen, het volgende staat : 'het kind heeft vanwege zijn lichamelijke en geestelijke onvolwassenheid speciale bescherming en zorg nodig, waaronder de juiste wettelijke bescherming, zowel voor als na de geboorte.'

Vele volksvertegenwoordigers nemen deze verklaring niet in zijn geheel ernstig. Ze beperken er zich toe enkel de rechten van het geboren kind te verdedigen. Dat is in tegenspraak met de door ons land ondertekende Verklaring van de Rechten van het Kind. De grootste verdedigers van kinderrechten besteden geen aandacht aan het feit dat abortus essentiële kinderrechten verkracht.

Abortus toont aan dat het klimaat van individualisme en de ieder-voor-zichmentaliteit waarin onze maatschappij is verzeild geraakt, leiden tot de uiterste vorm van kindonvriendelijkheid. Het weerloze kind is een bedreiging geworden voor het vergoddelijkte 'ik'. Het is onze plicht iedere vorm van menselijk leven te beschouwen als een absolute waarde. Ook dit is een essentieel kinderrecht dat in dit halfroed helaas wordt genegeerd. Ik betreur dit en zal blijven ijveren voor een volledige bescherming van de rechten van het kind, inclusief de rechten van het ongebooren kind. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mevrouw de kinderrechtencommissaris op de publiektribune, ik hoop dat we op een ander moment nog de kans zullen krijgen om dit verslag interactief te bespreken.

In naam van onze fractie wil ik u feliciteren met het werkstuk dat hier vandaag wordt besproken. Het Kinderrechtencommissariaat heeft twee jaar werking achter de rug. De bespreking van het jaarverslag komt op het gepaste moment. Het is immers tijd voor een evaluatie.

Het opstarten van het Kinderrechtencommissariaat met invulling van een totaal nieuwe functie is wellicht geen eenvoudige opdracht. In onze moderne samenleving waar één kind op tien op een of andere manier wordt mishandeld, is de functie van kinderrechtencommissaris maatschappelijk bijzonder belangrijk. Deze functie moet dan ook op een coherente wijze worden ingevuld.

Als lid van de commissie voor Welzijn, die naast de commissie voor Onderwijs het meest wordt geconfronteerd met het welzijn van kinderen en spijtig genoeg ook met alles wat misloopt met kinderen, wil ik op een constructieve wijze een aantal thema's en methodes aanreiken waaraan het Kinderrechtencommissariaat in de toekomst nog meer aandacht moet besteden. Tijdens de vorige legislatuur heeft de commissie voor Welzijn het decreet op het kindereffectenrapport goedgekeurd. Het KER kan voor de positie van het kind in onze maatschappij een belangrijk instrument worden. Daarvoor moet echter een goede rapporteringstechniek worden ontworpen. Bovendien moet het instrument op een realistische wijze worden gehanteerd.

Ceysens

Wanneer men het belang van het kind op alle beleidsdomeinen wil bewaken, dan is een uniforme en eenvoudige rapporteringsmethode belangrijk. Het KER mag door de diverse administraties niet worden beschouwd als het zoveelste rapport dat moet worden geschreven en dat daarna toch wordt geklasseerd. Het moet inspirerend zijn om het beleid op een realistische wijze bij te sturen. Daarbij staat het belang van het kind in de maatschappij voorop. Over het KER hebben we in dit verslag niets teruggevonden. In de media heb ik wel een bericht gevonden waaruit blijkt dat u, in afspraak met minister Vogels, zou werken rond dit KER. Ik stel me hier echter een aantal vragen bij. Ik ging er immers vanuit dat wanneer deze methodiek vanuit de regering wordt voorgelegd aan het parlement, u deze samen met ons kritisch zou doorlichten op haalbaarheid en toepasbaarheid.

De opdracht van de kinderrechtencommissaris moet in de komende jaren meer diepgang krijgen. Gedurende de eerste twee jaar zijn om begrijpelijke redenen veel aandacht en middelen besteed aan de bekendmaking van de functie.

Volgens ons bestaat het gevaar dat het Kinderrechtencommissariaat tot een welzijnsvoorziening voor kinderen zou uitgroeien. Dat is niet de bedoeling. De bedoeling is dat de kinderrechtencommissaris nagaat waarmee welzijnsorganisaties, scholen en iedereen die zich met kinderen bezighoudt, worden geconfronteerd. Ze moet ook proberen te achterhalen wat de onderliggende problematiek is die ertoe leidt dat kinderen toch nog steeds met zoveel – jammer genoeg nog steeds niet allemaal op te lossen – problemen worden geconfronteerd.

Vanuit deze wetenschap kan de kinderrechtencommissaris concrete beleidsaanbevelingen voor dit halfroond formuleren, opdat de politiek de nodige stappen zou zetten om tot een fundamentele verbetering van de positie van het kind te komen.

Het verslag stelt herhaaldelijk dat het Kinderrechtencommissariaat als megafoon voor kinderen en jongeren dient te fungeren. Dit maakt het noodzakelijk te weten hoe kinderen denken en wat hen bezighoudt. Op dit punt vonden we wel enige dualiteit in het verslag.

De kinderrechtencommissaris betreurt dat de minderjarigen tijdens de rondetafelgesprekken over de bijzondere jeugdbijstand amper zijn gehoord. Men zal zich misschien herinneren dat er één minderjarige aanwezig was. Deze enkeling had toen toch de

moed om in alle openheid het woord te voeren. Ik denk dat dit voor ieder van ons een verhelderend moment was. De kinderrechtencommissaris was zelf ook op die rondetafelconferentie aanwezig. Precies omwille van de megafoonfunctie mogen we toch aannemen dat zij op dat ogenblik ook de tolk van de jongeren is.

Het jaarverslag brengt ook de noodzaak van wetenschappelijk onderzoek naar voren. Er bestaan inzake bepaalde thema's nochtans al heel wat wetenschappelijke onderzoeken. Het komt er vooral op aan die onderzoeken te inventariseren en te consulteren. Het is opvallend dat het jaarverslag in dit verband het belang van universiteiten of hogescholen niet onderstreept. Onze fractie meent dat het toegankelijk maken van het wetenschappelijk onderzoek precies de kern van de zaak is.

Een andere opmerking betreft artikel 5, ten derde van het decreet dat de oprichting van het commissariaat regelt. Dit artikel geeft de commissaris het toezicht op de conformiteit van het verdrag met wetten, decreten, besluiten en verordeningen, met inbegrip van de procedures die een aangelegenheid regelen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest is bevoegd. In het verlengde hiervan definieert het huishoudelijk reglement het valen buiten de Vlaamse bevoegdheidsfeer als één van de niet-ontvankelijkheidsgronden van een klacht.

Ik denk dat we toch nog eens moeten praten over het omgaan met die bevoegdheidsverdeling. Het hoorrecht van kinderen voor de rechter blijft een fundamenteel probleem. Ook adoptie is vandaag nog steeds problematisch. Er zijn nog heel wat zaken die federaal moeten worden geregeld. Wat de klachten betreft, is expliciet vermeld dat die als niet-ontvankelijk zullen worden beschouwd. Er moet zeker nog worden overlegd hoe we eventuele problemen verder zouden afhandelen als die niet enkel vanuit dit parlement kunnen worden opgelost. Die bevoegdheidsverdeling verdient zeker nog verdere aandacht. Het mandaat over de klachtenbehandeling staat ook centraal in de werkingsbeginselen.

De beschrijving van het ombudswerk geeft een ruim aantal voorbeelden van ouders, pleegouders, vaders en moeders die zich beklagen. Het jaarverslag maakt ons nog niet volledig duidelijk hoe hiermee wordt omgegaan, met uitzondering van één concreet, expliciet aangehaald geval. De kinderrechtencommissaris bevindt zich wat dit betreft nu en dan op een dunne lijn inzake het al dan niet aanvaarden van klachten.

Ceysens

Onze fractie meent, tot slot, dat het Kinderrechtencommissariaat ook een gezinsrechtencommissariaat zal moeten zijn. Kinderen maken – gelukkig – deel uit van een groter geheel. Het gezin is het eerste grotere geheel waarmee kinderen in contact zouden moeten komen. Zij zouden hier een vangnet, maar ook buffer moeten vinden. We weten dat dit jammer genoeg niet altijd het geval is. Maar de positie van kinderen verbeteren komt er wellicht op neer de gezinsomgeving in Vlaanderen te verbeteren. Ik wil de kinderrechtencommissaris dan ook oproepen om in haar werkdomein veel aandacht te besteden aan de positie van het gezin in al zijn vormen in onze maatschappij. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, zoals de voorgaande sprekers wil ik de kinderrechtencommissaris en de hele ploeg rond het Kinderrechtencommissariaat feliciteren met het jaarverslag, dat een weergave is van twee jaar werking. Ik dank hen voor hun inzet van de voorbije jaren.

Zoals de meesten van u weten, was de oprichting van het Kinderrechtencommissariaat geen evidentie, zeker niet bij dit parlement. We hebben daar toen een heel grondige bespreking aan gewijd. We zijn zelfs regelmatig gaan ontbijten bij minister Martens. Dit parlement wou een sterke positie innemen, en wou een sterke binding met het Kinderrechtencommissariaat.

Het parlement heeft uiteindelijk unaniem het ontwerp van decreet hierover en de oprichting van dit Kinderrechtencommissariaat goedgekeurd. Op dit ogenblik beseften we meer dan wie ook dat de commissaris op een braakliggend terrein zou moeten werken. Kinderrechten worden nog steeds beschouwd als een zachte materie. Het is niet zo evident voor parlementaire specialisten inzake financiën, openbare werken of ruimtelijke ordening, om tijd en energie te steken in iets als kinderrechten. Desondanks ben ik blij dat we tijd vrijmaken om in deze plenaire vergadering het jaarrapport van het Kinderrechtencommissariaat te bespreken.

Zoals men kan merken, werd van dit rapport veel werk gemaakt. Het geeft ons een beeld van de gevolgen van wat we in de zomer van 1997 hebben goedgekeurd. Mijn fractie heeft steeds veel belang gehecht aan de rol van de kinderrechtencommissaris en van de ombudsman. Hun taak als contactper-

soon tussen overheid, politici en burger is nog steeds in volle ontwikkeling.

De bespreking van dit jaarverslag is een uitgelezen ogenblik om te toetsen hoe men de problemen waarmee hun diensten frequent worden geconfronteerd, kan overbrengen aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers. Het signaleren van knelpunten kan die laatste ertoe aanzetten op een snelle en adequate manier te reageren op maatschappelijke problemen, en dus reeds van bij de conceptfase van decreten en resoluties gebruik te maken van de adviesverlening. We hopen dan ook dat dit jaarverslag een verdere aanzet mag zijn tot een vruchtbaar overleg tussen het Vlaams beleid en het Kinderrechtencommissariaat.

Een en ander moet ons inderdaad toelaten op een systematische en inclusieve wijze vanuit één visie werk te maken van de implementatie van kinderrechten, zowel in de administratie als in de samenleving. Naar aanleiding van dit jaarverslag heb ik het decreet nog eens doorgenomen. Ik heb enkele vragen, waarna ik enkele constructieve voorstellen wil doen.

In het decreet van 15 juli 1997 luidt de taakomschrijving van de kinderrechtencommissaris in artikel 4 als volgt : 'De commissaris verdedigt de rechten en behartigt de belangen van het kind. Daartoe ziet hij toe op de naleving van het Verdrag ; staat hij in voor de opvolging, de analyse, de evaluatie en de bekendmaking van de levensomstandigheden van het kind ; treedt op als vertolker van de rechten, de belangen en de noden van het kind.'

In artikel 5 staat dat er bijzondere aandacht moet worden besteed aan de dialoog met het kind en met de organisaties die actief zijn op het vlak van individuele en collectieve dienstverlening aan of belangenbehartiging van het kind.

Bij de voorbereiding van het decreet is tijdens een hoorzitting duidelijk gebleken dat er vele initiatieven bestaan omtrent kinderrechten en participatie van kinderen. Het was dus niet de bedoeling dat het Kinderrechtencommissariaat in de plaats zou treden van die initiatieven, maar wel dat het een draaischijf zou worden.

Ik denk in dit verband onder meer aan Unicef, de Kinder- en Jongerentelefoon, de Kinderrechtswinkels, de JAC's, de Kinderrechtencoalitie, en nog veel meer. Deze organisaties verrichten inderdaad al jaren zeer goed werk. Dit parlement geeft hen misschien wel te weinig kansen. Bij de laatste be-

Merckx-Van Goey

grotingsdiscussie kon er niet eens een klein bedrag af als subsidie voor de Kinderrechtencoalitie.

Voor het Vlaams Parlement is terzake dus nog een belangrijke taak weggelegd. Ik hoop dat we de kinderrechtencommissaris daarbij als bondgenoot blijven vinden om de bestaande organisaties een waardige plaats te geven, goed wetende dat dit een belangrijke ondersteuning inhoudt van het werk dat wordt verricht in het Kinderrechtencommissariaat. Daarom stel ik voor om in het komende jaar nauwer samen te werken met de verschillende organisaties die over de nodige expertise beschikken.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw Merckx, u verwijst naar de begrotingsbesprekingen en de Kinderrechtencoalitie. U moet de waarheid zeggen. De commissie heeft toen duidelijk gezegd dat dit wel degelijk zeer belangrijk is. Het klopt dat de Kinderrechtencoalitie nog niet op subsidies kon rekenen. De minister heeft echter wel voor de begroting 2000 een zeer grote openheid gelaten. Volgend jaar zal daar wellicht dus wel gevolg aan worden gegeven. U mag dus zeker niet stellen dat er terzake geen bereidheid zou zijn.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Er was wel belangstelling voor, maar het wordt toch maar opgeschoven naar de begrotingscontrole. Ik neem akte van uw standpunt. We zullen dit later nog wel verifiëren.

Ik kom nu bij mijn tweede punt : de dialoog met het kind. Uit het jaarverslag blijkt dat het moeilijk is om zowel gericht als op ruime schaal echt met kinderen in dialoog te treden. Ik weet wel dat dit verslag wordt voorgelegd na slechts twee jaar werking. Veel is bovendien ook terug te brengen tot de gebrekkige kennis en verspreiding van kennis over het Verdrag van de Rechten van Kinderen. Het is waarschijnlijk om die redenen dat het zo moeilijk lijkt om met kinderen in dialoog te treden.

Ook hier lijkt het me zeer zinvol dat het Kinderrechtencommissariaat een eigen expertise opbouwt. Om de bestaande achterstand weg te werken, zou het wel aangewezen zijn om in een aanvangsfase een nauwere coalitie te sluiten met het werkveld. Daarnaast zou het ook goed zijn om de onderwerpen waarover en waarmee men met kinderen in dialoog wil treden, iets preciezer af te bakenen.

Uit het verslag komen duidelijk de vele initiatieven van bekendmaking naar voren. In het hoofdstuk Ombudswerk blijkt dat er ongeveer 900 oproepen zijn geweest. Daarvan kwam 37 percent van de kinderen zelf. Ook volwassenen hebben geregeld het Kinderrechtencommissariaat gecontacteerd. In die zin is de input voor het ombudswerk afkomstig van een heel kleine groep kinderen. Uiteindelijk hebben nog geen 350 kinderen zelf contact opgenomen. Ik meen dat deze groep te klein is om reeds conclusies te trekken, ofschoon het parlement dit wel verwacht.

De kinderrechtencommissaris heeft ook per e-mail met twee klassen van in totaal 50 kinderen gecommuniceerd. Het is goed dat er een duurzaam contact ontstaat met dezelfde groep kinderen, maar eigenlijk is ook dit een kleine groep. Misschien moet de werking ook op dit gebied tijdens het volgende werkjaar worden verruimd. Ook hier is er een reden om met bestaande projecten en initiatieven samen te werken.

Artikel 4 vermeldt ook dat de kinderrechtencommissaris naast het vertolken van de rechten, belangen en noden van het kind, ook de opvolging, analyse, evaluatie en bekendmaking van de levensomstandigheden van het kind als opdracht heeft. In dit verband bestaat reeds een hele stapel aan wetenschappelijke werken, zowel opgesteld door de academische wereld als door organisaties.

Ik betreur dan ook dat in het rapport slechts naar één artikel wordt verwezen. Een grondige aanbeveling wint aan gewicht wanneer ze door meerdere opinies en studies wordt ondersteund en niet alleen door het standpunt van het Kinderrechtencommissariaat zelf. Ik had minstens verwacht dat een soort bibliografie in het jaarverslag zou staan, ook omdat het parlement de instanties bij decreet de opdracht heeft gegeven om hun studiewerk en hun vaststellingen aan het Kinderrechtencommissariaat mee te delen. Misschien is dit gebeurd. Voor het parlement ware een recente bibliografie bij het jaarverslag nuttig geweest.

Er zijn terecht heel wat inspanningen gedaan in verband met het bekend maken van het bestaan van het Kinderrechtencommissariaat. Er werden mooie brochures opgesteld en in de media wordt aan de instelling ruchtbaarheid gegeven, vooral dan in het programma "Mijn gedacht" op Ketnet. In het verslag staat dat de bekendmaking een prioriteit was voor de jaren 1998 en 1999, en dat met organisaties en kinderen- en jongerenmedia werd samengewerkt.

Merckx-Van Goey

De campagne kan dus geslaagd worden genoemd. Toch verbaast het mij dat ik nergens een internet-adres heb kunnen vinden. Nochtans surfen jongeren en kinderen in deze informatiemaatschappij veel meer dan volwassenen. De gemiddelde leeftijd van bezoekers van chat boxen is 14 of 15 jaar. Dit medium, dat veel wordt gebruikt door het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering, is het medium bij uitstek van de kinderen van vandaag en morgen. Blijkbaar wordt het niet door het Kinderrechtencommissariaat gebruikt, tenzij ik het adres niet heb gevonden. Het parlement heeft in de begroting hiervoor alleszins middelen vrijgemaakt.

In het verslag staat dat het Kinderrechtencommissariaat de beperkte mankracht en middelen zo optimaal mogelijk wil inzetten. Teneinde een grote versnippering van het informatie -en sensibilisatie-aanbod te vermijden, werd ervoor geopteerd om de bekendmaking prioritair te richten op kinderen tussen 6 en 12 jaar en in mindere mate op jongeren tussen 12 en 18. In het beginstadium lijkt een dergelijke beperking noodzakelijk. Men moet zich daar echter ook aan houden.

Zo is bijvoorbeeld de editie van het jaarverslag voor jongeren inderdaad een jongerenkrant. Maar is die ook leesbaar voor kinderen onder de twaalf jaar? Ik heb eerder de indruk dat u daarvoor bent overgeschakeld naar de doelgroep van twaalf tot achttien jaar. Dat stemt niet overeen met de oorspronkelijke keuze voor de doelgroep van zes tot twaalf jaar. Misschien kunt u daar evenwel een verklaring voor geven.

Om in de toekomst sneller reacties van kinderen te krijgen, is wellicht een beter aflijnen van specifieke onderwerpen nodig. Het verwondert niet dat er weinig reacties van kinderen komen, die dan nog heel divers zijn van inhoud en diepgang, en waaruit heel uiteenlopende verwachtingen blijken. Met het oog op concrete aanbevelingen, die ook door de achterban van kinderen worden ondersteund, kan het aflijnen van een specifiek onderwerp efficiënter zijn.

Kinderen zijn een zwakke groep in de samenleving; kinderrechten zijn ook een zwak thema in de politiek. Daarom is het nodig de argumenten en het gezag van het Kinderrechtencommissariaat zo sterk mogelijk te onderbouwen. Belangrijk daarbij is een samenwerking met het bestaande ruime veld inzake kinderrechten. Aandacht voor netwerken, om een poort te vormen tussen het middenveld enerzijds en het Vlaams

Parlement en de Vlaamse regering anderzijds, moet een prioriteit zijn. Deze draaischijffunctie moet niet enkel dienen voor de bekendmaking van het commissariaat, maar moet op de eerste plaats zorgen voor een goede empirische input van kinderen en van mensen die de leefwereld van kinderen goed kennen. Deze functie moet het ook mogelijk maken die input decretaal en praktisch te verzilveren.

De taak mag zich niet beperken tot een ombudsfunctie om klachten van kinderen te kanaliseren naar de overheid en de verkozenen. Bij de voorstelling van het jaarverslag aan de pers hebt u aandacht besteed aan verschillende taken. Uit de reacties van de pers bleek echter dat vooral de directe oproepen van kinderen de aandacht hebben getrokken. U bent enigszins het slachtoffer van de berichtgeving, die de ombudsfunctie op de voorgrond heeft gebracht. Dat was niet de wil van het parlement, noch uw eerste zorg. Het belangrijkste zijn de dialoog met kinderen in de ruimere werking, de draaischijffunctie en de netwerken.

Daarom zou het goed zijn het parlement een afgerond plan voor te leggen. We willen hiermee zeker geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid van het Kinderrechtencommissariaat, wel integendeel, we willen daartoe bijdragen. Toch zou het beter zijn bepaalde thema's af te bakenen en er een formule voor te vinden. Uw ploeg is creatief in het leggen van contacten met jongeren en kinderen. Zo kan omtrent een bepaald thema een diepgaand onderzoek worden verricht, waaruit ook concrete voorstellen kunnen voortspuiten.

Kinderrechten zijn, hoewel ze vaak worden onderschat, zo belangrijk dat we vooral willen meewerken aan het opbouwen van een gezag ten aanzien van de bevolking en de verkozenen om goed werk te kunnen leveren.

De CVP is en blijft begaan met kinderrechten en wil haar verantwoordelijkheid blijven opnemen, want voor ons beginnen mensenrechten bij kinderrechten. Het Verdrag van de Rechten van het Kind kan terugblikken op tien succesvolle jaren. Het verdrag is een actief leven gaan leiden. Kindvriendelijke wetten worden stelselmatig goedgekeurd, de politiek heeft grotere aandacht gekregen voor kinderen en meer dan vroeger participeren kinderen in beslissingen die hen aanbelangen.

De uitdaging voor het komende decennium zal zijn dit verdrag verder uit te dragen tot bij het ruime publiek. Op die manier kunnen we het bewustzijn van de rechten van het kind vergroten en een kind-

Merckx-Van Goey

vriendelijk klimaat tot ontwikkeling laten komen, ondersteund door sterke wetten en een krachtig beleid. Hieraan willen we graag samen met de kinderrechtencommissaris en haar ploeg blijven werken. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de SP heeft in de persoon van Kathy Lindekens een voortrekkersrol gespeeld in de oprichting van een parlementair Kinderrechtencommissariaat. Voor de SP was en is het belangrijk dat kinderen een stem krijgen in een door volwassenen georganiseerde maatschappij.

Aan de voorbereiding van het decreet houdende de oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en de instelling van het ambt van kinderrechtencommissaris is lang en intens gewerkt. Door de samenwerking met collega's uit alle democratische partijen is dit Kinderrechtencommissariaat er in grote consensus gekomen. Het wijst op het grote maatschappelijke draagvlak van de kinderrechten en de noodzaak om die rechten te realiseren en te bewaken.

We waren heel blij met het eerste jaarverslag. Het oogt mooi. Op het eerste gezicht getuigt het van een deskundige aanpak en is het toch leuk om door te nemen. Ik moet eerlijk bekennen dat ik als nieuw parlementslid plots in dit thema word gedropt. Ik was niet betrokken bij de voorbereidingen en heb de werking van het Kinderrechtencommissariaat niet echt gevolgd. Ik heb wel veel met jongeren gewerkt, en doe dat nog steeds. Ik heb voeling met hun leefwereld, die vele volwassenen niet begrijpen en afdoen als onbelangrijk. Daarom vind ik het belangrijk dat een gezaghebbend orgaan die wereld zichtbaar maakt. Zelf wil ik voortbouwen op mijn ervaringen en mijn engagement ten opzichte van kinderen en jongeren ook in het Vlaams Parlement voortzetten.

Het jaarverslag heb ik niet punctueel uitplozen, maar ik heb wel een positieve algemene indruk overgehouden aan het lezen van de grote lijnen. Er zijn grote stappen gezet in het realiseren van de belangrijkste opdrachten van de commissaris, zoals vermeld in artikel 4, namelijk : 'Hij treedt op als de vertolker van de rechten, belangen en de noden van het kind ; hij moet informatie geven aan kinde-

ren ; hij moet een dialoog aangaan met organisaties die kinderen vertegenwoordigen'.

Het bestaan van het commissariaat heeft het afgelopen jaar een grote aanzet gegeven tot het praten over kinderrechten. De inflatie aan activiteiten die we kenden op 20 november 1999 naar aanleiding van het tienjarig bestaan van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind, waren daar een uiting van. Iedere organisatie of vereniging die zichzelf respecteert, wilde aan de publieke opinie tonen hoe belangrijk kinderen wel zijn. Ik hoop dat het niet bij een eenmalige bekommernis blijft.

Veel concrete voorstellen of onderzoeksresultaten lezen we in het verslag niet, maar ik vraag me af of we dit wel mogen verwachten van een dienst die pas aan het begin van zijn ontwikkeling staat. Veel tijd en energie ging vast en zeker naar het op elkaar afstemmen met het oog op een goede samenwerking, om netwerken te vormen, om een band met de kinderen te zoeken en om hun vertrouwen te winnen. Een dergelijke prille werking moet de kans krijgen te groeien en de goede weg te blijven bewandelen. Dan pas worden de kinderen er beter van.

Naar mijn gevoel is het onethisch om in dit stadium vooral kritiek te leveren. Ook in andere landen, met name de Scandinavische landen, had de kindermobudsman of -vrouw met veel scepticisme en kritiek af te rekenen. De doorgewinterde politici waren te ongeduldig. Na enkele jaren bleek de ombudsdienst echter een nuttig instrument te zijn en was het niet meer weg te denken uit het beleid.

In plaats van kritiek te uiten, wil ik vijf voorstellen en suggesties formuleren die dan in het parlement en in samenwerking met het commissariaat kunnen worden uitgewerkt.

Het lijkt me in de eerste plaats belangrijk meer zicht te krijgen op de gevoels- en denkwereld van kinderen. Pas dan kunnen we tot een meer geïntegreerd en doordacht beleid komen. We constateren dat we maar heel weinig over kinderen weten en de informatie waarover we in verband met kinderen beschikken, is heel fragmentarisch. Ze houdt meestal gegevens in die vanuit het oogpunt van de volwassenen belangrijk worden geacht : kinderen in relatie tot het gezin, de school, de sportvereniging, enzovoort.

Het onderzoeksproject vormt de aanzet om te weten te komen hoe de kinderen over hun eigen rechten denken. Ik zou graag willen weten hoeveel tijd een dergelijk onderzoek in beslag neemt. Ook

Mahassine

over de aanpak van het onderzoek kom ik weinig te weten. Hoeveel kinderen worden bevraagd ? Wat is het doel van het onderzoek ?

Heeft de commissaris zicht op de kinderen die bereikt worden ? Uit welke sociale klassen komen ze ? Hoe staat het met de kinderen uit de allochtonenmiddens ? Ik kan me goed inbeelden dat deze groep, samen met de groep van de lagere sociale klassen, moeilijk bereikbaar is. Voorziet de commissaris in een specifieke aanpak ? Welke communicatiekanalen gebruikt de commissaris om de jongeren maximaal te bereiken ?

Ik stel vast dat de openbare omroep haar maxidecreet niet nakomt met betrekking tot radioprogramma's. Zij heeft het recht op informatie voor kinderen niet verwezenlijkt. Ik stel voor en beloof hierbij dat ik in de commissie voor Media bijzondere aandacht zal schenken aan dit punt.

Voorts had ik graag gezien dat de campagne 'Voorom kindermishandeling – Stop zelf het geweld' op een meer permanente wijze zou worden voortgezet. Ik verwijs dienaangaande naar Zweden waar sinds 1983 een wet van kracht is die bepaalt dat kinderen niet aan lichamelijke straffen of andere vernederende straffen mogen worden onderworpen, iets waar 80 procent van de bevolking mee akkoord blijkt te gaan. Die nieuwe wet ging toen gepaard met een opmerkelijk initiatief, namelijk het afdrucken van de slogan 'Verboden kinderen te slaan' op alle melkflessen die in de handel te koop zijn. Ik stel voor dat het commissariaat creatief nadenkt over een slogan die eventueel op plastic zakken en andere verpakkingen kan worden vermeld. Sensibiliseren tegen geweld moet massaal en permanent gebeuren, en daaraan zou iedereen, ook de overheid, moeten meewerken.

Ten slotte heb ik nog een kleine suggestie. Het jaarverslag is niet bedoeld om door kinderen te laten lezen. Het werd geschreven ten behoeve van het parlement, maar toch storen de academische toon en het vakjargon me. Termen als 'implementatie van het Verdrag', 'preferentiële rechten', en 'comprehensief instrument' zouden best vervangen kunnen worden, zodat het geheel aantrekkelijker leesvoer wordt, ook voor degenen die niet dagelijks op een academisch niveau met de problematiek bezig zijn. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, voor ik met mijn betoog aanvang, wil ik een aantal opmerkingen maken. Ten eerste sluit ik me aan bij de suggestie van mevrouw Ceysens om de kinderrechtencommissaris en haar team uit te nodigen voor en te horen tijdens een interactieve bespreking van het eerste rapport. Dat zou immers heel nuttig zijn. We moeten enkel nog bekijken hoe we dit kunnen organiseren.

Ten tweede zal ik het niet hebben over de kindvisie en het kindbeleid van onze fractie. Ik zal me beperken tot de bespreking van het eerste rapport, wat ik een 'opstartrapport' wi noemen.

Ten derde wil ik opmerken dat een aantal collega's spraken over de twee jaar werking van het Kinderrechtencommissariaat. Collega's, dit verslag omvat maximaal één jaar en drie maanden. Dat verschil is bijzonder belangrijk. We moeten voor ogen houden dat de werking begint op de dag dat mevrouw Vandekerckhove is aangeworven en zij een leeg lokaal kreeg waarin ze haar dienst kon opstarten.

De oprichting van het Kinderrechtencommissariaat en de aanstelling van een kinderrechtencommissaris vormde in 1997 het voorlopig sluitstuk van een VN-verhaal waarbij de noodzaak werd erkend om kinderen en jongeren, ook in de Vlaamse Gemeenschap, te benaderen als 'mensen met eigen rechten'. Het VN-verdrag inzake de rechten van het Kind vormt een belangrijke stap in de richting van de erkenning van een volwaardige maatschappelijke en juridische positie van kinderen.

Alhoewel het VN-verdrag in België al van kracht is sinds 15 januari 1992, werd in de Vlaamse Gemeenschap pas in 1997 overgegaan tot de oprichting of installatie van een 'permanent coördinatie-, evaluatie-, analyse- en opvolgingsmechanisme om de volledige toepassing van het Verdrag te garanderen'. Sinds 16 juni 1998, de eerste werkdag van de kinderrechtencommissaris, zijn we eindelijk zover, dankzij het initiatief van de democratische fracties van dit parlement.

Vandaag bespreken we het 'opstartrapport', zoals decretaal werd bepaald. Die bepaling zal misschien moeten veranderen. Het oprichtingsdecreet regelde de aanstelling van een kinderrechtencommissaris en het personeel, de bevoegdheden, de aanstelling door het Vlaams Parlement en de kredieten, de onafhankelijkheid en de wijze waarop kan worden gewerkt, en de wijze van verslaggeving aan dit parlement.

Van Den Heuvel

Als taak kreeg de commissaris de rechten en de belangen van kinderen te verdedigen en te behartigen. Daartoe ziet ze toe op de naleving van het verdrag, staat zij in voor de opvolging, de analyse, de evaluatie, en de bekendmaking van de levensomstandigheden van het kind, en treedt zij op als vertolker van de rechten, de belangen en de noden van het kind.

De dialoog met het kind en de kindorganisaties, maatschappelijke participatie en toegankelijkheid voor het kind van alle diensten en organisaties, het toezicht op de conformiteit met het verdrag van de decreten, besluiten en verordeningen van die domeinen waarvoor het Vlaams Gewest bevoegd is en de verspreiding van informatie over de inhoud van het verdrag, in het bijzonder ten behoeve van kinderen, zijn volgens het ook door mij geschreven decreet aanvullende bijzondere opdrachten voor de commissaris en haar team. Bovendien fungeert het commissariaat als klachtendienst voor minderjarigen.

Ik wil deze opdracht nog eens uitgebreid aanhalen om aan te geven dat het voorwaar geen sinecure is om aan dit takenpakket gestalte te geven. Ik wil het team dan ook van harte feliciteren met de resultaten van hun eerste werkjaar. U bent van nul af aan moeten beginnen. Een lokaal moest worden gevuld met burelen, computers en ander materiaal en een equipe moest worden aangeworven en deskundig worden samengesteld. Bekendmakingsmateriaal moest worden ontwikkeld en er moesten contacten worden gelegd met andere organisaties.

Bovendien vraagt de concrete vertaling van de rechten van kinderen een permanent en creatief denkproces. Het recht op opvoeding is een van de rechten die kinderen hebben. De manier waarop dat moet worden hard gemaakt is echter niet zo vanzelfsprekend. De rechten in de praktijk omzetten, is dus niet zo simpel. Dat vraagt creativiteit en de nodige tijd.

Ik wil kort even stilstaan bij een aantal opdrachten van het commissariaat en een aantal suggesties doen voor het volgende werkjaar. Het Kinderrechtencommissariaat wil de spreekbuis zijn van kinderen en jongeren. Een eerste voorwaarde is dat diegenen voor wie men spreekbuis wil zijn, worden bereikt. Kinderen en jongeren moeten het commissariaat dus kennen en er hun vertrouwen aan geven. Dat vraagt uiteraard dat het commissariaat en de commissaris bekendheid krijgen. Dit kan niet op een twee drie : het vraagt tijd en inzet van ver-

schillende communicatiekanalen. Het gaat eigenlijk om het opbouwen van een soort vertrouwensrelatie tussen het team en de groep van kinderen en hun vertegenwoordigers. Het overzicht van de media-output, de verspreiding van het aangemaakte promotiemateriaal, de organisatie van een succesvol kinderrechtenfestival – ik was daar – zijn voor mij noodzakelijke instrumenten en vragen de nodige middelen om ze te ontwikkelen.

Een tweede daar onlosmakelijk mee verbonden voorwaarde is communiceren op het niveau van de jongeren. Ik bedoel daarmee zeker niet dat we jongeren moeten onderschatten in hun bevattingsvermogen, integendeel. Er zal wel voortdurend worden gezocht naar die communicatiekanalen die aansluiting vinden bij de leefwereld van kinderen en jongeren. Het is dan ook een goed idee om naast het verslag aan het parlement ook een Jongerenjaarkrant uit te geven. Papieren informatiedragers zijn uiteraard belangrijk, maar volstaan zeker niet. Audiovisuele en andere acties zullen de bekendmaking van de commissaris en haar team, die gestalte geven aan de wens van dit parlement om kinderen en jongeren rechten te geven, ondersteunen. Hierover heb ik een vraag en een suggestie voor het volgende werkjaar : kunt u onderzoeken of u alle jongeren bereikt met de huidige middelen ? Ik denk aan bijzondere doelgroepen, waaronder allochtonen, dove en blinde kinderen. Dit kan een opstapje zijn om hun maatschappelijke positie te verbeteren.

Verder wil ik stilstaan bij het informeren en sensibiliseren van het ruime publiek, dit parlement en de overheid. Het Kinderrechtencommissariaat werd opgericht met als doel het Vlaams Parlement te ondersteunen en te stimuleren in het uittekenen van een kindvriendelijk beleid in Vlaanderen. De realisatie van het verdrag is nog lang niet af en zal een dynamische opdracht blijven. Ik kan me helemaal vinden in de visie en de missie van mevrouw Vandekerckhove en haar team, uiteraard is en blijft het verdrag het uitgangspunt. Deze visie kan ook ons en ons parlementair werk inspireren. Op de uitnodiging om vooral proactief samen te werken in dit parlement wil ik bijzonder graag ingaan. Liever dan de commissaris de opdracht te geven om vooral of louter te controleren of op de vingers te tikken, kunnen we de samenwerking inderdaad zien als een stimulerende kracht voor het Vlaamse kinderrechtenbeleid.

Het verslag geeft ons boeiende en leerrijke informatie over jongeren en kinderen, en over wat hen bezighoudt. De 900 meldingen in één jaar tijd geven aan dat de bekendmakings- en communica-

Van Den Heuvel

tieopdracht geslaagd is. De vragen om informatie geven aan dat jongeren zich nog willen en moeten informeren over hun rechten. Mijn tweede suggestie is dan ook om zeker te blijven investeren in de communicatie met jongeren en het ombudswerk te blijven uitbouwen.

Een derde punt vormen de aanbevelingen voor het parlement. De suggesties geformuleerd in de jongerenjaarokrant geven ons én een beeld van de denkwereld van de jongeren én zijn voor de parlementariërs een stimulans voor hun decretaal en controlerend werk.

Onze fractie heeft de aanbevelingen van het commissariaat naar aanleiding van concrete dossiers en decreten echt weten te waarderen. De kindvriendelijke visie inbrengen en in overweging nemen is niet altijd even vanzelfsprekend en ondersteuning is daarbij steeds welkom. Voor volgend werkjaar heb ik een derde suggestie. Tot nu toe werden enkel aanbevelingen in gemeenschapsaangelegenheden gemaakt. Volgens mij moet dat ook voor gewestaangelegenheden gebeuren.

Ik wil afronden met enkele bedenkingen. De samenwerking met de Vlaamse overheid moet worden op punt gezet. De verspreiding van de jongerenkrant via de school is een voorbeeld, maar ik dacht eraan om het kinderrechtenfestival op een schooldag te organiseren. Zo krijgen scholen de kans om daar aanwezig te zijn. Bij ons parlementair werk waar kinderen mee te maken krijgen, kunnen we hen zelf of een vertegenwoordiger horen.

Ik wil u allen, ook mezelf, oproepen om onze houding ten opzichte van kinderen en hun rechten te blijven ontwikkelen. Ik doe dan ook een oproep om het bestaan van de kinderrechtencommissaris en haar secretariaat nooit te gebruiken als een alibi om zelf niets te doen. We moeten samenwerken.

Ik wens tot slot het team te feliciteren dat er op minder dan één jaar tijd in is geslaagd om hun bestaan duidelijk kenbaar te maken en goed werk te leveren. Ik wens mee te werken aan de verdere uitbouw van dit commissariaat. (*Applaus bij AGALEV, de VLD, de CVP, de SP en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, reeds in 1924 werden de rechten van kinderen vast-

gesteld in de verklaring van Genève. Deze rechten werden ook in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens – in 1948 – en in de statuten van gespecialiseerde organen en internationale organisaties voorop gesteld.

De algemene vergadering van de Verenigde Naties stelde immers dat de mensheid aan het kind het beste wat ze kan bieden, is verschuldigd. Aan het kind wordt aldus een gelukkige jeugd toegewenst, gestoeld op welomschreven rechten en vrijheden die de maatschappij aan elk kind dient te garanderen. Toch heeft het nog tot 20 november 1989 geduurd vooraleer het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind wereldwijd werd geratificeerd.

Het was een goede zaak dat het Vlaams Parlement bij decreet van 15 juli 1997 een Kinderrechtencommissariaat oprichtte, dat de rechten en belangen van de kinderen in onze samenleving dient te behartigen. Op 10 juni 1998 legde mevrouw Vandekerckhove de eed af als eerste Vlaamse kinderrechtcommissaris. Hoewel de commissaris schrok van de haar toegewezen titel, vonden de kinderen dit best : 'het geeft gezag aan de persoon, het klinkt ernstig en dat vinden we goed', aldus kinderen en jongeren die te kennen gaven tevreden te zijn met de oprichting.

Vandaag hebben we het allereerste jaarrapport van de kinderrechtcommissaris in handen. Als volksvertegenwoordigers hebben we de taak dit rapport kritisch maar vooral met belangstelling te lezen en er ook naar te handelen. De voorzitter van het Vlaams Parlement zei haar toen ze het ambt opnam dat 'het terrein dat u als eerste Vlaams Kinderrechtcommissaris betreedt, er in alle opzicht braak bijligt'. Hij somde ook een achttal doelstellingen op die de decreetgevers voor ogen hadden.

Hoe braakliggend het terrein er na goed één jaar werking al dan niet bijligt kan ik u vertellen. Samen met mevrouw Hermans bracht ik een bezoek aan de kinderrechtcommissaris. Eén van de bodes diende me te zeggen waar het commissariaat is gehuisvest. Wanneer men voor de gevel staat, nodigt niets uit om binnen te komen. Het gebouw is niet herkenbaar, je loopt er zo voorbij.

Ondanks het hartelijk welkom door de commissaris zelf, vond ik het huis helemaal niet aantrekkelijk of kindvriendelijk, de leuke kindertekeningen en posters die waren aangebracht ten spijt. Zelf had ik verwacht in een olijk en aangenaam huis te zullen binnenstappen, niet in een zakelijk kantoor met gewone meubelen van dertien in een dozijn.

Janssens-Vanoppen

De kinderrechtencommissaris ontzuurde me meteen toe ze zei dat de uitrusting deel uitmaakte van de logistiek zoals dat voor alle diensten het geval is. We moeten blijkbaar leren anders te kiezen als het over kinderen gaat. We zitten immers zo vast aan procedures en regels dat zelfs in geen apart lot kon worden voorzien voor het Kinderrechtencommissariaat. Als men het Kinderrechtencommissariaat toegankelijk wil maken, moet het in de eerste plaats herkenbaar, vindbaar, uitnodigend en laagdrempelig zijn.

Uit het ombudswerk blijkt dat het internationaal verdrag inzake de rechten van de kinderen relatief onbekend is. De informatieweg is lang en moeilijk. Dit is een belangrijk knelpunt voor het Kinderrechtencommissariaat. Aangezien het personeel niet echt is opgeleid voor het ontwerpen van brochures en folders die toegankelijk zijn voor kinderen en jongeren, moest dit werk worden uitbesteed. Dit kost natuurlijk tijd en geld. Wellicht kan hier worden samengewerkt met andere diensten die vergelijkbare opdrachten uitvoeren zoals Amnesty International.

De jongerenkrant heeft een aantrekkelijke blad-vulling en bevat veel nuttige informatie. Bovendien wordt ze in een handig formaat uitgevoerd en kan ze dus worden bewaard in de bibliotheek van elke jongere. Ook de suggesties voor de parlementsleden zijn sprekend, maar het is natuurlijk aan ons om daar opvolging aan te geven.

Volwassenen denken te vaak dat ze zelf de vragen moeten stellen bij bijvoorbeeld de bemiddeling in echtscheidingssituaties. We menen telkens tussenbeide te moeten komen als het gaat over een of andere vorm van mishandeling in de ruime zin van het woord. Ook wij moeten leren dat inspraak en participatie een recht zijn van kinderen en jongeren. We moeten hen daartoe aanmoedigen. Kinderen, maar ook volwassenen moeten nog wennen aan deze grotere betrokkenheid. Dit verklaart meteen waarom zoveel infosessies werden aangevraagd door volwassenen.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Hoewel er nog veel werk aan de winkel is, zijn reeds een aantal belangrijke inspanningen geleverd inzake kinderrechten. Het braakliggend terrein is omgeploegd en de eerste aanplanting is gebeurd. Het seizoen is gunstig en de tijd zal groei toelaten.

We moeten niet alleen kritisch staan tegenover het Kinderrechtencommissariaat, maar ook tegenover onszelf en de opdracht die dit parlement heeft gegeven. We weten dat er voorlopig nog steeds justitiële inmenging is vanwege het federale niveau. Dit bemoeilijkt uiteraard de zoektocht naar oplossingen. Kinderen die aankloppen bij de kinderrechtencommissaris, mogen hier echter niet de dupe van zijn. We moeten op een serene en waardige manier instaan voor de opvolging. De aanbevelingen moeten ook door de federale overheid worden onderschreven.

We moeten ons afvragen wat we de kinderen in Vlaanderen wensen. We hebben het over alle kinderen, ongeacht herkomst, klasse of geslacht. Wat willen we hen geven? Vooral het gekwetste, het verlaten en het vluchtende kind, het gehoorde en het angstige kind, het kind dat eenzaam is en mishandeld werd. Welk perspectief willen wij dit kind bieden? Als het Kinderrechtencommissariaat een basisvertrouwen kan bieden, dan zitten we op het goede spoor. VU&ID wil dat de kinderrechtencommissaris daartoe voluit kan gaan. We danken haar van harte voor het eerste jaarrapport.

We kijken uit naar volgend jaar, om samen de eerste rijpe vruchten te oogsten op het land dat met veel liefde en zorg werd voorbereid. We willen samen met haar investeren, opdat de kinderen van onze gemeenschap er wel bij varen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

– 19 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999.

Voorzitter

Amendement Nr. 1

Artikel 1

voorgesteld door mevrouw Mieke Van Hecke

De kredieten ingeschreven onder Afdeling 1 voor de uitgaven met betrekking tot de werkingskosten van de organen en diensten van de Vlaamse Gemeenschap, voor het begrotingsjaar 1999 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij dit decreet gevoegde tabel ten belope van :

(miljoen frank)

Gesplitste kredieten			
Aanpassingen	Niet-gesplitste kredieten	Vastleggingskredieten	Ordonneringskredieten
Bijkredieten voor het lopend jaar	370,6	–	–
Verminderingen	6,0	–	–

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De kredieten ingeschreven onder Afdeling 1, voor de uitgaven met betrekking tot de bevoegdheden verleend bij artikelen 127 tot 129 van de Grondwet voor het begrotingsjaar 1999 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij dit decreet gevoegde tabel ten belope van :

(miljoen frank)

Gesplitste kredieten			
Aanpassingen	Niet-gesplitste kredieten	Vastleggingskredieten	Ordonneringskredieten
Bijkredieten voor het lopend jaar	10,0	–	–
Verminderingen	10,0	–	–

Op de tabel bij dit artikel zijn er amendementen die luiden als volgt :

TABEL

AFDELING I

Begrotingskredieten

Departementale begrotingen

ORGANISATIEAFDELING 45

Administratie Cultuur

De volgende aanpassing van programma 45.2 met basisallocatie 33.01 invoegen :

"Programma 45.2

Volksontwikkeling en bibliotheken

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.2	33.01	BVJ	0,0	25,0		25,0".

(Vermeerdering met 25,0 miljoen frank)

Amendement Nr. 2

voorgesteld door mevrouw Mieke Van Hecke

TABEL

AFDELING I

Begrotingskredieten

Departementale begrotingen

Voorzitter**ORGANISATIEAFDELING 45****Administratie Cultuur**

De volgende aanpassing van programma 45.2 met basisallocatie 33.01 invoegen :

"Programma 45.2

Volksontwikkeling en bibliotheken

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.2	33.01	NGK	643,2	60,0		703,2".

(Vermeerdering met 60,0 miljoen frank)

Amendement Nr. 3

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
de heren Chokri Mahassine en
Jos Stassen en mevrouw
Simonne Janssens-Vanoppen

TABEL**AFDELING I****Begrotingskredieten****Departementale begrotingen****ORGANISATIEAFDELING 45****Administratie Cultuur**

De volgende aanpassing van programma 45.2 met basisallocatie 33.01 invoegen :

"Programma 45.2

Volksontwikkeling en bibliotheken

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.2	33.01	NGK	643,2	9,0		652,2".

(Vermeerdering met 9,0 miljoen frank)

Amendement Nr. 4

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
de heren Chokri Mahassine en
Jos Stassen en mevrouw
Simonne Janssens-Vanoppen

TABEL**AFDELING I****Begrotingskredieten****Departementale begrotingen****ORGANISATIEAFDELING 45****Administratie Cultuur**

De volgende aanpassing van programma 45.2 met basisallocatie 33.05 invoegen :

"Programma 45.2

Volksontwikkeling en bibliotheken

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.2	33.05	NGK	23,9		1,2	22,7".

(Vermindering met 1,2 miljoen frank)

Amendement Nr. 5

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens, de
heren Chokri Mahassine en
Jos Stassen en mevrouw
Simonne Janssens-Vanoppen

TABEL**AFDELING I****Begrotingskredieten****Departementale begrotingen**

Voorzitter

ORGANISATIEAFDELING 45

Administratie Cultuur

De volgende aanpassing van programma 45.2 met basisallocatie 33.11 invoegen :

"Programma 45.2

Volksontwikkeling en bibliotheken

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.2	33.11	NGK	8,5		0,3	8,2".

(Vermindering met 0,3 miljoen frank)

Amendement Nr. 6

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
de heren Chokri Mahassine en
Jos Stassen en mevrouw
Simonne Janssens-Vanoppen

TABEL

AFDELING I

Begrotingskredieten

Departementale begrotingen

ORGANISATIEAFDELING 45

Administratie Cultuur

De volgende aanpassing van programma 45.3 met basisallocatie 33.64 invoegen :

"Programma 45.3

Beeldende kunst en musea

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.3	33.64	NGK	5,0		3,5	1,5".

(Vermindering met 3,5 miljoen frank)

Amendement Nr. 7

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
de heren Chokri Mahassine en
Jos Stassen en mevrouw
Simonne Janssens-Vanoppen

TABEL

AFDELING I

Departementale begrotingen

ORGANISATIEAFDELING 45

Administratie Cultuur

De volgende aanpassing van programma 45.5 met basisallocatie 33.05 invoegen :

"Programma 45.5

Algemeen Cultuurbeleid

Code	OA	PR	BA	K.S.	1999	+	-	1999 A
2	45	45.5	33.05	NGK	102,8		4,0	98,8".

(Vermindering met 4,0 miljoen frank)

Mevrouw van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het is een vrij ingewikkelde materie. Er is gebleken dat de kredieten, uitgetrokken voor een minimale uitvoering van het decreet-Breyne en het decreet over de volksontwikkeling in de jaren 1998 en 1999 niet volstaan. Wat het jaar 1999 betreft, heeft op een bepaald ogenblik de administratie 9 miljoen frank van de middelen ten behoeve van het decreet-verenigingen overgeheveld naar de middelen ten behoeve van het decreet-diensten, want daar zijn de tekorten nog groter. Het amendement van de regering wil deze transfer ten nadele van de verenigingen ongedaan maken. Men wil de verenigingen een bijkomend krediet van 9 miljoen frank toekennen. In ons amendement stellen we dat het probleem van de tekorten voor de werkings- en personeelsuitgaven voor het jaar 1999 niet is weggewerkt. Dat is des te meer het geval, omdat men vertrekt met een tekort voor het jaar 1998.

Van Hecke

Wij hebben een amendement ingediend om aan de door de regering in herschikking aangeboden 9 miljoen frank nog 60 miljoen frank toe te voegen om zo een minimale uitvoering van het decreet mogelijk te maken.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Het is niet mijn bedoeling om het proces te maken van de uitvoering van de decreten omtrent het sociaal-cultureel werk van de diensten, de verenigingen en de instellingen. We stellen echter elk jaar vast dat dit moeilijk uitvoerbare decreten zijn. Dit betekent dat door de administratie aangegane financiële engagementen achteraf soms bij gebrek aan middelen niet kunnen worden gehonoreerd.

Het is legistisch gezien nog mogelijk om de begroting voor 1998 aan te passen. Het is echter moeilijk om de middelen voor die aanpassing nog te vinden. We hebben hier in de commissie voor Cultuur behoorlijk over gedebatteerd en we zijn tot een duidelijk standpunt gekomen. Wat ons betreft, is 1998 een afgesloten jaar. Dit kan, ondanks het feit dat er engagementen van 25 miljoen frank zijn aangegaan, niet meer worden aangepast. Er is voor dit probleem geen haalbare oplossing voorhanden. Ik denk dat de mensen uit de sector dat ook beseffen. Wij kunnen dit amendement niet goedkeuren.

Wat de problemen voor 1999 betreft, hebben wij ons binnen de commissie ertoe verbonden om samen met minister Anciaux te zoeken naar een oplossing voor de transfers van het decreet voor de verenigingen naar het decreet voor de diensten. Dit amendement is door leden van de vier meerderheidspartijen ondertekend en zorgt, door middel van een interne herschikking van de budgetten toegevoegd aan de begroting van minister Anciaux, voor een extra bedrag van 9 miljoen frank voor de problemen binnen het sociaal-cultureel werk.

Het engagement binnen de commissie voor Cultuur was duidelijk. Ik ben dan ook verheugd dat het parlement dit vandaag kan honoreren. Wij zullen dit amendement zeker aanhouden en goedkeuren.

De voorzitter : De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 3

Binnen de perken van de betrokken basisallocatie kunnen subsidies verstrekt worden gedurende het begrotingsjaar 1999, op b.a. 33.09 met als tekstomschrijving "Subsidie aan het Sociaal Fonds voor Sociaal Cultureel Werk van de Vlaamse Gemeenschap voor het wegwerken van anomalieën inzake tewerkstelling in de culturele sector" van het programma 45.50 ten belope van 19.0 miljoen frank en op b.a. 52.10 met als tekstomschrijving "Subsidie aan het Centrum voor Beeldcultuur vzw voor investeringsuitgaven" van het programma 72.10 ten belope van 10,0 miljoen frank.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

Goedgekeurd wordt de bij dit decreet gevoegde aangepaste begroting 1999 voor het Fonds Culturele Infrastructuur.

De begroting beloopt voor de ontvangsten 597.600.000 frank en voor de uitgaven 597.600.000 frank. De ontvangsten en uitgaven voor orde worden respectievelijk geraamd op 0 frank en 0 frank.

Het Fonds Culturele Infrastructuur wordt ertoe gemachtigd ten laste van zijn begroting een bedrag van 773.300.000 frank vast te leggen.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Wordt geannuleerd een bedrag ten belope van 120.000.000 frank aan overgedragen vastleggingskredieten op b.a. 51.02, PR 12.10.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.54 uur.*

BIJLAGE

ONTWERP VAN DECREET

**houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1999**

TABEL

AFDELING I

(in miljoen frank)

CODE	OA	PR	BA	TEKSTEN	K.S.	1999	+	-	1999 A
	00	00.1	01.01 70.01	VLAAMS PARLEMENT DOTATIE AAN HET VLAAMS PARLEMENT Dotatie aan het Vlaams Parlement Uitgaven voor werken, leveringen, ...	NGK NGK	1758,7 224,8	80,0 200,0	---	1838,7 424,8
				Totaal			280,0	---	
	01	01.1	11.02 12.20 74.05	VLAAMSE REGERING ALGEMENE WERKINGSKOSTEN Jaarsalarissen en vergoedingen ... Werkingskosten van de kabinetten ... Investerings voor het interkabinettenetwerk ...	NGK NGK NGK	1,9 2,1 4,0	50,0 --- ---	--- 2,0 4,0	51,9 0,1 0,0
				Totaal			50,0	6,0	
	02	02.1	74.01	MINISTER PRESIDENT ALGEMENE WERKINGSKOSTEN Vermogensuitgaven van het Kabinet	NGK	1,0	1,1	---	2,1
				Totaal			1,1	---	
		02.2	12.19 74.01	ALGEMENE WERKINGSKOSTEN Werkingskosten van het Kabinet Vermogensuitgaven van het Kabinet	NGK NGK	4,8 0,7	2,0 6,4	---	6,8 7,1
				Totaal			8,4	---	
	03	03.1	74.01	MINISTER VICE PRESIDENT ALGEMENE WERKINGSKOSTEN Vermogensuitgaven van het Kabinet	NGK	1,4	0,9	---	2,3
				Totaal			0,9	---	
	04	04.1	74.01	VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW ALGEMENE WERKINGSKOSTEN Vermogensuitgaven van het Kabinet	NGK	0,7	10,5	---	11,2
				Totaal			10,5	---	

(in miljoen frank)

CODE	OA	PR	BA	TEKSTEN	K.S.	1999	+	-	1999 A
	05			VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, JEUGD, STEDELIJK BELEID, HUISVESTING BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN ALGEMENE WERKINGSKOSTEN					
1		05.1	11.02	Jaarsalarissen en vergoedingen van het personeel	NGK	91,8	2,0	---	93,8
1			12.19	Werkingskosten van het Kabinet	NGK	10,4	1,5	---	11,9
1			74.01	Vermogensuitgaven van het Kabinet	NGK	1,5	5,6	---	7,1
				Totaal			9,1	---	
	06			VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS EN VORMING ALGEMENE WERKINGSKOSTEN					
1		06.1	74.01	Vermogensuitgaven van het Kabinet	NGK	1,4	0,5	---	1,9
				Totaal			0,5	---	
	07			VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN					
1		07.1	74.01	ALGEMENE WERKINGSKOSTEN	NGK	0,9	1,6	---	2,5
				Vermogensuitgaven van het Kabinet					
				Totaal			1,6	---	
	08			VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, AMBTENARENZAKEN EN SPORT					
1		08.1	12.19	ALGEMENE WERKINGSKOSTEN	NGK	10,6	2,9	---	13,5
1			74.01	Werkingskosten van het Kabinet	NGK	0,6	3,5	---	4,1
				Vermogensuitgaven van het Kabinet					
				Totaal			6,4	---	
	09			VLAAMS MINISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME					
1		09.1	74.01	ALGEMENE WERKINGSKOSTEN	NGK	0,8	2,1	---	2,9
				Vermogensuitgaven van het Kabinet					
				Totaal			2,1	---	

(in miljoen frank)

CODE	OA	PR	BA	TEKSTEN	K.S.	1999	+	-	1999 A
	45	45.2		ADMINISTRATIE CULTUUR					
2			33.01	VOLKSONTWIKKELING EN BIBLIOTHEKEN Subsidies aan verenigingen voor volksontwikkelingswerk (decreet van 19 april 1995)	NGK	643,2	9,0	---	652,2
2			33.05	Subsidie aan het Vlaams Centrum voor de Volkscultuur en aan organisaties voor volkscultuur	NGK	23,9	---	1,2	22,7
2			33.11	Allerhande subsidies voor speciale activiteiten inzake volksontwikkelingswerk	NGK	8,5	---	0,3	8,2
				Totaal	NGK		9,0	1,5	
2		45.3	33.64	BEELENDENDE KUNST EN MUSEA Subsidie voor een Vlaams centrum voor architectuur en vormgeving	NGK	5,0	---	3,5	1,5
				Totaal	NGK			3,5	
2		45.5	33.05	ALGEMEEN CULTUURBELEID Subsidies met betrekking tot internationale culturele samenwerking	NGK	102,8	---	4,0	98,8
2			99.11	Vastleggingsmachtiging Cultuur Investeringsfonds	MAC	653,3	120,0	---	773,3
				Totaal	NGK MAC		120,0	4,0 ---	
	72	72.1		ADMINISTRATIE MEDIA MEDIA EN FILM					
2			33.04	Subsidie aan het Centrum voor Beeldcultuur VZW	NGK	10,0	---	10,0	0,0
2			52.10	Subsidie aan het Centrum voor Beeldcultuur VZW voor Investeringsuitgaven	NGK	---	10,0	---	10,0
				Totaal			10,0	10,0	
				ALGEMEEN TOTAAL	NGK MAC		389,6 120,0	25,0 ---	
				NETTO AANPASSINGEN	NGK MAC		364,6 120,0		

ANNULATIE OVERGEDRAGEN KREDIETEN

OA	PR	B.A.	TEKSTEN	Te annuleren VK-krediet
12	12.10	51.02	Subsidies i.v.m. projecten i.v.m. internationale uitstraling	120.0

AFDELING V

FONDS CULTURELE INFRASTRUCTUUR

Ontvangsten

(miljoen frank)

ESR 95		
38.00	Inbreng van derden als cultuursponsoring voor de realisatie van culturele infrastructuur	p.m.
57.10	Terugbetaling en terugvordering van ten onrechte gedane betalingen door medecontractanten	p.m.
58.00	Terugbetaling en terugvordering van ten onrechte gedane investeringssubsidie	p.m.
69.10	Terugbetaling en terugvordering van ten onrechte ter beschikking gestelde dotatie door VGC	p.m.
66.11	Dotatie Vlaamse Gemeenschap (ba 61.02 PR 45.50)	597,6
TOTAAL ONTVANGSTEN		597,6

Uitgaven

	VK	OK	
12.11	Algemene werkingskosten	0,3	0,3
21.40	Bankkosten buitenlandse betalingen	p.m.	p.m.
51.12	Betaling aan medecontractanten in het kader van aankoop, geschiktmaking, renovatie en groot onderhoud van gebouwen en terreinen met culturele bestemming	300,5	248,2
52.10	Investeringsubsidies aan vzw's	278,4	155,0
65.10	Dotatie aan de VGC voor renovatie en nieuwbouw van de KVS te Brussel	193,9	193,9
74.22	Verwerven van duurzame werkingsmiddelen	0,2	0,2
TOTAAL UITGAVEN		773,3	597,6